

Format technische vragen t.b.v. behandeling Begroting 2025

(deadline inleveren vragen (mailen naar griffie@eemsdelta.nl) woensdag 16 oktober om 12:00 uur)

Onderwerpen:

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
PvdA	15	Baliefunctie afhandelen telefonische gesprekken nu 75 % u wilt dat percentage hoger hebben. Wat is daarbij uw kader/doelstelling ? En betekent dat er niet wordt bezuinigd op deze dienstverlening?	We gaan samen met de backoffice KCC kijken welke veelgestelde vragen die nu nog naar de diverse clusterteams gaan ook door het KCC kunnen worden beantwoord. Bijvoorbeeld op het gebied van het sociaal domein (kansshop) kunnen meer vragen aan de voorkant worden beantwoord. Er wordt niet bezuinigd op de dienstverlening. Direct antwoord aan de voorkant gaat sneller dan uitzoeken wie waar over gaat in de organisatie en inwoners hebben sneller antwoord.

Programma 1: Veiligheid

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
PvdA		In 2023 en 2024 hebben we € 500.000 begroot voor aanpak ondermijning. Is dit bedrag ook meegenomen in 2025 en 2026-2028 ? En is dit bedrag voldoende om echt iets te kunnen betekenen op dit beleidsterrein?	De Raad heeft eind 2023 besloten om voor 2024 en 2025 een bedrag van € 250.000,- beschikbaar te stellen (opgeteld € 500.000,-) Dit bedrag is met name gebruikt om het Subteam BEO/OOV dat destijds uit 2,75 fte bestond uit te breiden, met extra capaciteit (tot 7,5 fte) voor Bibob, ondermijning, andere taken op gebied van OOV en een extra BOA voor ondermijning. Bij de behandeling van de Kadernota 2025 is het bedrag structureel toegekend m.i.v.

			2026 en opgehoogd tot € 340.000,-. Eventuele extra benodigde middelen moeten worden gezocht binnen de bestaande loonsom.
PvdA		Hoe wordt de aanpak van ondermijning versterkt in 2025?	De formatie is structureel uitgebreid tot 7,5 fte en wordt ingezet voor aanpak ondermijning zoals extra controles (operationeel) en andere repressieve en preventieve maatregelen. Daarnaast wordt het huidige Integraal Veiligheidsbeleid geëvalueerd en vernieuwd in 2025. Ondermijning is hierin een majeur thema. Daarnaast komt er ook een Uitvoeringsplan ondermijning. De Startnota hiervoor wordt in november 2024 door de Raad besproken
CU	20	Over het invoeren van het Digitale Opkopers Register. Hoe wordt dit ingevoerd en gehandhaafd door de gemeente?	Ook dit is een onderdeel van de aanpak van Ondermijning. Afgelopen juli is er gestart met de implementatie van het DOR. Inmiddels zijn alle betrokken bedrijven aangeschreven en zijn de eerste aanmeldingen binnen. Op dit moment voert de BOA ondermijning controles uit bij aangeschreven bedrijven. De verwachting is dat alle bedrijven volgend jaar bezocht zijn.
Ede	20	Wat houdt 'integrale controles uitvoeren' in?	Een integrale controle is een uitgebreide controle waarbij de gemeente niet alleen zijn eigen toezichthouders inzet, maar ook intensief samenwerkt met ketenpartners als politie, douane, koninklijke marechaussee, arbeidsinspectie etc. Zo kan gelijktijdig door meerdere ketenpartners een controle uitgevoerd worden bij een pand/object en kan er vanuit de verschillende bevoegdheden gewerkt worden. Een integrale controle kost meer capaciteit in de voorbereiding en duurt vaak een aantal weken. Zodoende is de ambitie om elk kwartaal een integrale controle uit te voeren.
CU	21	Aangegeven is dat we de komende tijd de samenwerking willen zoeken met de Campus. Dat kan wat ons betreft concreter. Wat gaan we precies doen en wanneer?	We hebben goede contacten met de campus. Momenteel wordt gewerkt aan een schoolveiligheidsplan waarin gezamenlijk wordt gewerkt met maatschappelijke partners.

LBE	21	Thema 1 - jeugdigen Hoe ziet de aanpak "efficiëntere inzet jongerenwerk" eruit?	De contacten met het jongerenwerk zijn aangetrokken en er is geregeld overleg om sneller te kunnen reageren op signalen van het jongerenwerk. Op deze wijze kan de beschikbare formatie, zoveel als mogelijk, daar ingezet worden waar nodig.
LBE	21	Thema 1 - jeugdigen Betreffende het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming: waar zijn die proeftuinen en welke rol bekleed gemeente Eemsdelta hierin?	De provincie Groningen is geen formele landelijke proeftuin maar is wel aangehaakt bij het landelijke programma en wordt ook uitgenodigd aan diverse formele tafels om mee te denken. Binnen de provincie Groningen nemen de gemeenten Groningen, Westerwolde en Westerkwartier mee aan de proeftuinen. In het proces om te komen tot de invulling van deze lokale proeftuinen heeft de gemeente Eemsdelta aan meerdere tafels meegedacht in de voorbereiding van de start van de proeftuinen.
GL	21	Goed plannen om de jeugd criminaliteit aan te pakken, maar we missen wel concrete plannen. Willen we bijvoorbeeld het ronselen van jeugdige koeriers aanpakken zullen we de dealers de wind uit de zeilen moeten nemen. Dit zou kunnen door een 2de koffieshop toe te staan in Appingedam. Zodat we beter zicht kunnen krijgen op de gebruikers en de dealers buitenspel kunnen zetten. Zou dit kunnen worden toegevoegd aan de begroting van 2025?	<i>Dit is een politieke vraag</i>
GL		Verder missen we voor de jeugd informele ontmoetingsplekken en voor de jeugd in de kleine kernen een	Vanuit Jong Goud zijn er in de verschillende kernen binnen onze gesprekken met jongeren over hun behoefte, waaronder ook ontmoetingsplekken. Dit heeft in enkele gevallen al geleid tot aanpassing van bestaande speelplekken.

		jeugdsoos achtig iets. Kan het college dit alsnog meenemen in de begroting?	Voor ontmoetingsplekken voor de oudere jeugd zijn op dit moment nog geen concrete plannen maar de signalen van jongeren dat hier behoefte aan is bereiken Jong Goud wel. Er wordt binnenkort in samenwerking met jongerenwerk in Middelstum met een aantal jongeren gesproken over de behoeftes onder jongeren. Recent voorbeeld van een gerealiseerde hangplek waarbij Jong Goud betrokken was, in samenwerking met gebiedsregie, is de hangplek in 't Zandt. Goed om te noemen dat vanuit gebiedsregie er gewerkt wordt aan speelruimtebeleid waarbij ook in kaart gebracht wordt wat de behoefte is aan speel-, chill- en ontmoetingsplekken binnen onze gemeente.
CU	22	Aangegeven is dat er een Regionaal interventieteam wordt opgestart. Welke partijen gaan hierin deelnemen?	Het conceptvoorstel voor het regionale interventieteam is in voorbereiding. Het voorstel is om het team te laten bestaan uit toezichthouders. Ten behoeve van dit interventieteam levert elke gemeente één (vaste) toezichthouder die regionaal en flexibel inzetbaar is voor circa 200 uur op jaarbasis (dit is inclusief opleiding en training). Vanuit de gemeente Eemsdelta zal de BOA ondermijning deel gaan nemen aan het regionale interventieteam.
LBE	23	Thema 3 - externe veiligheid Betreffende het RTL-onderzoek met betrekking tot gezondheid rondom het industriegebied en aangenomen motie. Zijn er nog ontwikkelingen en is er zicht op een gezondheidsonderzoek?	<i>Zie beantwoording hieronder.</i>
GL	23	Wat we niet kunnen terug vinden is hoe het staat met het onderzoek naar het industrieterrein Oosterhorn te Delfzijl betreffende de luchtkwaliteit en het	De provincie is in deze bevoegd gezag. De provincie heeft de GGD opdracht gegeven onderzoek te doen naar de impact van industrie op de gezondheid van inwoners in de provincie Groningen, waaronder Oosterhorn.

		grondwater. En natuurlijk de gezondheid van de inwoners in de dorpen rondom het industrieterrein Oosterhorn. Waarom is dit niet meegenomen in de begroting van 2025?	De provincie is hierbij eerste aanspreekpunt, opdrachtgever en dus ook financierende partij. Over de voortgang en de uitkomsten van het onderzoek worden we op de hoogte gehouden door de provincie. Dit is niet meegenomen in de begroting aangezien de provincie hierin de leidende partij is.
CU	26	Waarom worden kosten/baten van de versterkingsopgave onder dit programma verantwoord?	Functioneel vallen deze kosten volgens de BBV onder dit programma, gezien de sterke link tussen de aardbevingen en het Programma 1 Veiligheid. Dit betreft met name de kosten voor de organisatie van Aardbevingen de Baas. Andere kosten in het kader van Aardbevingen worden op andere programma's geboekt. Bijvoorbeeld op programma 8 worden kosten geboekt ten aanzien van Batch 1.588 en grondexploitaties die een relatie hebben met Aardbevingen de Baas.

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
PvdA		Gratis openbaar vervoer voor minima: maakt dit onderdeel uit van de begroting 2025 ? En is dit ook meegenomen in de meer-jaren begroting 2026-2028?	Dit maakt in programma 6: sociaal domein onderdeel uit van de begroting 2025. Conform het verzoek van de raad onderzoeken we voor de periode na 2025 andere mogelijkheden van financiering. Daarom is dit vooralsnog niet meegenomen in de meerjarenbegroting 2026-2028. Er is op dit moment voor 1 jaar geld.
Ede	29	Eemssijlen: Wat is er volgens het college al uitgevoerd?	Er is sprake van een complete verkenning van de mogelijkheden die betrekking hebben op de infrastructuur. Dit betreft voornamelijk mogelijkheden met betrekking tot waterhuishoudkundige infrastructuur: nautisch, zeesluis, vastgestelde peilen, dijkverzwaring, natuurdoelen en relatie met zoetwaterbeschikbaarheid in relatie tot energietransitie en (bestaande)

			industrie. Deze zijn nog niet in detail uitgewerkt omdat ook de inwoners daarin nog een belangrijke stem hebben. Daar is veel werk in gaan zitten omdat alle mogelijke maatregelen aan inwoners uitgelegd moeten worden.
Ede	29	Zeesluis: Welke initiatieven gaat de gemeente nu ontwikkelen ?	Hiervoor ontwikkelt de gemeente geen initiatieven. Als hiermee de ombouw van de huidige spuisluis tot recreatiesluis wordt bedoeld, hiervoor wordt in de Stuurgroep ED2050 deze wens herhaaldelijk ingebracht. E.e.a. kan leiden tot een pre-onderzoek en/of voorverkenning van de mogelijkheden daartoe. Gemeente Eemsdelta zal daarbij de regie voeren. Wel zijn wij daarbij in sterke mate afhankelijk van het omleggen van de spuivoorziening waar het waterschap Hunze & Aa's primair voor verantwoordelijk is.
Ede	29	Eemszijlen: wat zijn de gevolgen voor de MIRT- financiering nu het project on hold is gezet en wat is de reactie van de gemeente hierop?	In principe zijn er nu geen gevolgen. Voor het totale gebied, o.a. vanuit het PAGW (Programma Aanpak Grote wateren) is nu 86 miljoen beschikbaar, maar dat is wel gekoppeld aan landschapsinrichting en natuurontwikkeling passend bij de estuarine natuur van de Dollard. In de gesprekken met de inwoners in het komende halfjaar (oktober '24 – maart '25) nemen we dit zeker mee. Ook om te onderzoeken, samen met de inwoners, of dit op een andere wijze kan worden ingezet.
GL	29	We missen de Deelslee, wordt dit nog toegevoegd? En wordt het dan uitgerold over de hele gemeente Eemsdelta?	De DeelSlee wordt niet toegevoegd. Voor nu zijn er geen initiatieven voor verdere uitrol gemeentebreed.
GL		Terugdringen landbouw verkeer: Hoe wil het college dit doen? En wat gaat het college doen wat betreft handhaving betreffende het niet schoonmaken van de wegen na b.v. de oogst?	Het terugdringen van landbouwverkeer is geen doel. Wel is het beperken van <u>hinder door</u> landbouwverkeer een van de ambities uit het Mobiliteitsprogramma. Een belangrijke oorzaak van hinder is een te hoge snelheid in combinatie met smalle wegen en het formaat van de voertuigen. Dit zorgt voor (beleving van) verkeersonveiligheid en schade aan bermen. Wij zien als oplossing voor de langere termijn het aanleggen van vrijliggende fietspaden

		op de belangrijkste verbindingen en het invoeren van 30-km-zones in de bebouwde kom. Daarnaast wordt blijvend ingezet op het aanbrengen van bermverharding en passerstroken om schade aan bermen en onveilige situaties te verminderen. Voor de handhaving betreffende het niet schoonmaken van de wegen na de oogst werken we met het zgn. Modderprotocol. Hierin zijn afspraken gemaakt tussen gemeente (wegbeheerder), provincie en politie. Dit protocol biedt voldoende handvatten om te kunnen handhaven.
--	--	---

Programma 3: Economie

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
Ede	33	Hoe luidt de planning van deze uitvoeringsagenda?	Zoals de begroting aangeeft wordt de uitvoeringsagenda uitgewerkt op basis van de conclusies/aanbevelingen uit de bedrijventerreinenvisie en economische visie. Beide visies zijn nog niet gereed. Het traject dat zal leiden naar de uitvoeringsagenda kan naar verwachting in Q2 van 2025 starten.
PvdA	34	Hoeveel wordt geïnvesteerd in recreatieve infrastructuur?	Vanuit het NPG budget 'Groene klimaatbestendige woonomgeving met ruimte voor biodiversiteit en recreatie' is ruim 1 miljoen euro gereserveerd voor de aanpak van 'recreatieve fietspaden'. De uitvoering is in voorbereiding voor 2025.
Ede	37	'Liberation Canadian Trail': Welke plannen zijn al ingediend voor uitbreiding en waar bestaat het faciliteren uit?	De plannen zijn onderdeel van het project Oorlogserfgoed Eemsdelta. De plannen zijn nog niet ingediend omdat ze op dit moment liggen bij Routebureau Groningen ter beoordeling van de routes. Planning voor indiening van de plannen is Q1 2025.
CU	38	De uitkomsten onderzoek campertoerisme wordt in oktober 2024 verwacht. Kunnen wij die binnenkort verwachten?	Het eindrapport onderzoek campermarkt Groningen is inmiddels beschikbaar. Het bureau rond deze maand het tussentijds advies aan de provincie af. Daarna volgt een bijeenkomst voor ambtenaren met toelichting op het onderzoek. Na deze toelichting kan eveneens de raad worden geïnformeerd.

CU	39	Liquidatie CSV Amsterdam BV. Om hoeveel geld gaat dit?	Het betreft een bedrag van rond de € 500.000 dat over alle aandeelhouders verdeeld moet worden. Wat ons aandeel als klein aandeelhouder is, is niet exact te bepalen. Het zal rond de € 1.000 a € 2.000 liggen.
----	----	--	---

Programma 4: Onderwijs

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
PVDA		De gemeente Eemsdelta krijgt middelen van het Rijk voor ontbijt op de basisscholen. Zijn deze middelen toereikend? En zijn deze middelen voor de komende periode structureel? Of moet/gaat de gemeente de middelen aanvullen bv voor brood en fruit tussen de middag?	De gemeente ontvangt geen middelen van het Rijk voor het schoolontbijt. Het programma Schoolmaaltijden wordt uitgevoerd door het Jeugdeducatiefonds (maaltijden op school) en het Rode Kruis (boodschappenbonnen). Het programma wordt in 2025 voortgezet. Of het daarna doorloopt, is nog niet bekend.
PvdA	42	Hoeveel scholen doen mee aan het "Tijd voor Toekomst"-programma?	Er doen nu 7 scholen in onze gemeente mee aan Tijd voor Toekomst.
Ede	43	VVE: Het laatste kwaliteitskader is vastgesteld in 2019, dus voor de herindeling. Er is ook een kwaliteitsmetingen in 2024 uitgevoerd. Dient het kwaliteitskader VVE, althans een update ervan, niet alsnog (ook) door de gemeente Eemsdelta te worden vastgesteld?	Ja, het herziene kwaliteitskader VVE zal aan het college worden aangeboden ter vaststelling en ter kennisname aan de raad worden gestuurd. E.e.a. is reeds vastgesteld in het bestuurlijk overleg Lokale Educatieve Agenda.
CU	43	Er is een kwaliteitsmeting VVE uitgevoerd, de resultaten waren	De verbeterpunten lopen uiteen zoals 'faciliteren van leren en ontwikkelen' of 'kwaliteit van feedback.'

		voldoende tot goed. Welke punten zijn voor verbetering vatbaar?	Wanneer observaties in zowel een kinderdagverblijf als een basisschool verschillende resultaten opleveren, ontstaat een waardevolle kans tot uitwisseling en leren van elkaar. Het opstellen van een verbeterplan op basis van de resultaten van dit rapport vraagt om maatwerk.
CU	45	Ten aanzien van het doorstroompunt. Er worden financiële knelpunten verwacht. In welke orde van grote moeten wij denken?	In 2025 kunnen wij nog gebruik maken van Rijksmiddelen, waardoor er nog geen tekort is. Vanaf 2026 wordt een tekort verwacht van meer dan €100.000 op de uitvoering van deze wettelijke taak m.b.t. jongeren zonder startkwalificatie. De wet <i>van school naar duurzaam werk</i> is uitgesteld tot 2027.
CU	48	Wij lezen dat de afschrijvingslasten toenemen door het wegvallen van het rentedeel. Zou de annuïteit niet opnieuw bepaald moeten worden? Door de afschrijvingslasten te verhogen verkort je toch de looptijd? Past dat binnen onze financiële verordening?	De berekeningsmethodiek blijft ongewijzigd. Investerings worden nog steeds annuïtair en lineair afgeschreven binnen dezelfde periode zoals vermeld in de Nota waardering en afschrijving van materiële vaste activa. Alleen de renteberekening verandert. Het effect van een lagere of geen rente is als volgt: - Lagere lasten: de lasten dalen aanzienlijk omdat er alleen nog de afschrijving wordt gedaan - Lagere boekwaarde: Omdat er geen rente meer wordt berekend, gaat een groter deel van de renteberekening direct naar de afschrijving van de investeringen bij recente investeringen.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
Ede	52	Onderzoek naar mogelijkheid percentageregeling etc' Wat houdt de percentageregeling in? Wat moeten we ons daarbij voorstellen?	Een regeling tot uitbesteding van een percentage van de bouwsom aan kunstwerken, bij de stichting van openbare gemeentelijke gebouwen, scholen en infrastructurele voorzieningen. In de praktijk is dat niet meer dan 0,5 tot 1 %. De kunstwerken kunnen een rol spelen bij verfraaiing of markering van de

			openbare ruimte of van een gebouw en haar directe omgeving. Diverse overheden hanteren een percentageregeling.
Ede	52	'Waar mogelijk extra inzet etc': Welke kaders hanteert het college? Hoeveel budget is voor de extra inzet gereserveerd?	Er is hier geen sprake van extra middelen. Binnen de cultuurnota zal worden gekeken of bestaande subsidies al of niet worden ingezet op de doelstelling versterking identiteit. Het gaat hooguit om verschuivingen van bestaande subsidies.
CU	52	"Duidelijke afspraken met grotere cultuuraccounts". In goed gronings is dat een organisatie die actief is in de culturele sector?	Het betreft hier de subsidie-afspraken met de vaste grote culturele organisaties.
Ede	54	Karakteristieke panden: Zijn nu over de gehele gemeente karakteristieke panden aangewezen? In welke van de voormalige gemeentes zijn gemeentelijke monumenten aangewezen?	Binnen de gehele gemeente Eemsdelta zijn karakteristieke panden aangewezen. Zowel binnen de voormalige gemeente Loppersum als de voormalige gemeente Appingedam zijn gemeentelijke monumenten aangewezen.
LBE	54	Thema 3: ruimtelijk erfgoed In de programmabegroting is sprake van mogelijke uitbreiding van de status van z.g. gemeentelijke monumenten. In hoeverre zijn er middelen beschikbaar om eigenaren van monumentaal vastgoed financieel te ondersteunen bij restauratieplannen?	Op verzoek van eigenaren kunnen gemeentelijke monumenten worden aangewezen. Vanuit de provincie Groningen zijn er voor gemeentelijke monumenten financiële middelen beschikbaar voor de restauratie en onderhoud van monumentaal vastgoed.
GL	54	Hier missen we toch echt het beschermen van ons mooie Groninger landschap: Is het niet hoogtijd om het	Met het vastgestelde Afwegingskader Karakteristiek vindt er een zorgvuldige afweging plaats bij aanvragen voor verbouw of sloop-/nieuwbouw van karakteristieke panden en karakteristieke boerderijen, zodat recht wordt

		Groninger landschap beter te beschermen en hogere eisen te stellen aan de architectuur van nieuwe schuren. Wat gaat het college hier aan doen zo dat we trots kunnen blijven op ons Groninger landschap? En hoe zit het met het handhaven van erfbeplanting bij nieuwe boerderijen en schuren?	gedaan aan de karakteristieke waarden van het perceel. In geval van nieuwbouw worden er tevens cultuurhistorische ontwerpvaarders gesteld ten aanzien van nieuwe boerderijen en schuren. Via de maatwerk methodiek zal er landschappelijke inpassingsplan worden opgesteld, die recht doet aan de gebiedskwaliteit van het Groninger landschap
GL	56	Spelen: Graag zien wij speelplekken voor onze jonge inwoners uitdagender. Gebleken is dat jonge inwoners hier baat bij hebben in hun verdere leven. Kan het college zich vinden in deze visie en dit toevoegen aan de begroting van 2025?	Een van de trends en ontwikkelingen op het gebied van spelen is het natuurlijk en avontuurlijk spelen. De natuurlijke speelomgeving in parken en bossen verplaatst zich naar de speelplekken in de bebouwde omgeving. Dit is een van de onderdelen in het Speelruimteplan wat in april 2025 aan uw raad wordt aangeboden. Vanuit sport kan worden aangegeven dat uitdagende speelplekken bijdragen aan de motorische ontwikkeling van kinderen. Ook is er geïnvesteerd in beweegtuinen.
Ede	57	Wordt in het zgn speelruimte plan ook nagedacht over mogelijkheden voor kinderen met een beperking?	Ja. Inclusiviteit op basis van onze beleidsnota 'Voel je thuis in Eemsdelta' is onderdeel van de visie in het Speelruimteplan. De doelstelling ' <i>Fysieke drempels die inwoners letterlijk of figuurlijk hinderen nemen we zoveel mogelijk weg</i> ' passen we toe in het plan.

VVD	50	Er wordt een sportaccomodatatieplan opgesteld voor binnen- en buitensportactiviteiten en vastgoed. Is de harmonisatie van de tarieven sportaccomodaties hier een onderdeel van? Zo niet, wanneer worden	Er is in 2024 een traject voor de harmonisatie van de sportaccomodatietarieven gestart. De inventarisatie van zowel binnen- als buitenaccommodaties is afgerond. Dit is de basis om te kunnen gaan harmoniseren. Over hoe er geharmoniseerd gaat worden en per welke datum deze harmonisatie geëffectueerd wordt, is nog geen besluit genomen.
-----	----	---	--

		de sportaccomodatietarieven geharmoniseerd?	
--	--	---	--

Programma 6: Sociaal Domein

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
PvdA		• Hoeveel budget wordt er uitgetrokken voor jeugdzorg in 2025?	Voor de inkoop jeugdhulp via de RIGG is dit € 18,8 miljoen.
PvdA	61	Cadans en het beschikbare budget u schrijft dat door Cao 2023 loonstijgingen maar ook energiekosten die stijgen Dit is van invloed op het budget van 2025 en volgende jaren. Wat betekend dit concreet in € en is dit deze kostenstijging van invloed op dienstverlening	Het tekort over 2023 was minimaal en heeft Cadanz binnen eigen middelen opgevangen. Om een correcte inschatting te maken voor 2025, is het van belang het tekort over 2024 te kennen. We verwachten daar in Q1 van 2025 gegevens van Cadanz over te krijgen. Op dat moment kunnen we de gevolgen voor onze begroting 2025 inschatten.
Ede	63	'Langer en fijner thuis wonen in Eemsdelta: Wanneer start de informatiecampagne in de media?	We gaan op social mediauitingen doen in de komende periode. Dat sluit ook aan bij de actieweek vanuit Actiz (30 oktober) en bij de algehele campagne van Actiz. We verwachten eind van het jaar/begin 2025 met een campagne met borden langs de weg te starten. Dat gaat in samenwerking met Cadanz Welzijn. Voor de dienstverlening van Cadanz aan onze inwoners heeft dat geen effect c.q. gaat dat geen effect hebben.
PvdA	63	Thema 2, toekomstbestendige zorg: • Met betrekking tot beschermd wonen verwacht met een lichte stijging van het aantal cliënten die een aanvraag zullen doen voor	Deze aanname is gebaseerd op de prognose die regionaal wordt vastgesteld door de centrumgemeente Groningen en die zich baseert op het aantal BW aanvragen in de afgelopen jaren en rekening houdt met relevante ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de toegang tot GGZ en Wlz.

		beschermd wonen. Waar is deze aanname op gebaseerd? • Wat betekend die voor de begroting van 2025?	Dit betekent voor de begroting 2025 geen wijzigingen omdat de kosten voor BW worden gemaakt vanuit de regionale BW-begroting. In de voorschotten die wij ontvangen is rekening gehouden met een lichte stijging van het aantal cliënten.
LBE	64/65	Thema 2 - Toekomstbestendige zorg en ondersteuning en thema 3 sociale wijk- en dorpsvernieuwing LBE mist hier de rol van onze vrijwilligersnetwerken en andere lokale zorginitiatieven. Hoe denkt de gemeente Eemsdelta deze initiatieven te kunnen betrekken bij vraagstukken zoals langer thuis wonen en eenzaamheid? Maar ook bij het versterken bij de zogenaamde "samenlevingskracht?"	De gemeente Eemsdelta betreft vrijwilligersnetwerken en lokale zorginitiatieven bij vraagstukken zoals langer thuis wonen, eenzaamheid en samenlevingskracht door concrete projecten en samenwerkingen. Voorbeelden hiervan zijn: -Pact tegen Eenzaamheid en het Welzijn op Recept-project (via Cadanz), waar vrijwilligersactiviteiten organiseren en mensen met psychosociale problemen ondersteunen om zelfstandig te blijven wonen. -Dementievriendelijke gemeente waar vrijwilligers getraind worden om mensen met dementie te ondersteunen in hun thuissituatie. -Sterke dorpen en wijken en het Huiskamerproject in Loppersum, waarbij vrijwilligers sociale activiteiten organiseren om de gemeenschap te versterken.
Ede	67	'Meer samenwerking etc' Graag concretiseren.	Vanuit het programma Kansrijke Start zijn we in gesprek met Cadanz en Expertisecentrum Sterk uit armoede om ervaringsdeskundigen te vinden die met ons willen meedenken om te werken vanuit de behoefte(n) van de doelgroep. Het doel vanuit Kansrijke Start is om de zorg voor aanstaande (jonge) ouders in een kwetsbare situatie te verbeteren en de kansen voor elk kind (tot 2 jaar) te optimaliseren.
PvdA	67	Thema 5 financiële dienstverlening: • Doorontwikkeling kansshop wat betekent dit voor de begroting?	Voor de doorontwikkeling van de Kansshop is subsidie ontvangen vanuit het Innovatie budget van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De in het

		Is er budget voor de doorbraakmethode?	projectplan opgenomen onderdelen worden verder geïmplementeerd in 2025. We gaan in 2025 van start met Kansen voor kinderen. De Doorbraakmethode van het IPW maakt daar onderdeel van uit. Voor Kansen voor kinderen is er subsidie aangevraagd en toegekend vanuit het provinciale NPG-programma Toukomst.
LBE	67	Thema 5: financiële dienstverlening Hoe is de ontwikkeling van het gebruik van de kansshop? Weten onze inwoners de kansshop steeds beter te vinden?	Onze inwoners weten de weg naar het platform de Kansshop steeds beter te vinden. De bekendheid met maar vooral ook het aanbod in de Kansshop speelt hierbij een belangrijke rol. Zo zien we bijvoorbeeld met het toevoegen van de Meedoen Pas het gebruik toenemen en bereiken we meer verschillende doelgroepen.
LBE	67	Thema 5: financiële dienstverlening Wordt er veel gebruik gemaakt van het gratis openbaar vervoer?	De Meedoen Pas maakt onderdeel uit van het platform de Kansshop. Dit aanbod sluit heel goed aan bij de behoefte. In de periode van 1-4-2024 tot 1-9-2024 zijn 863 passen verstrekt. In die periode zijn met de treinen van Arriva 9515 ritten gemaakt van in totaal 231.982 km. Met de bussen van Qbuzz zijn 25.058 ritten gemaakt van in totaal 286.877 km. De Meedoen Pas kan nu ook worden gebruikt in de buurtbussen.
PvdA	69	Thema 6: meer mensen aan de slag: Is er budget voor meer jongeren in beeld? (23- 27 jaar)	Nee, er is geen specifiek budget voor begroot. Als jongeren gebruikmaken van het hulpaanbod vallen ze onder de Participatiewet en daarmee onder de reguliere dienstverlening van team Werk en Participatie. De ingezette voorzieningen worden betaald uit het Participatiebudget.
LBE	71	Thema 7: inburgering en integratie Hoe gaat het met de inburgering van statushouders in de gemeente Eemsdelta? Hoeveel van deze inwoners vinden op termijn werk? En hoe verhoudt	Vanaf januari 2022 tot en met nu zijn er 47 statushouders gehuisvest. Daarvan zijn er 25 volwassenen en 22 kinderen. Vanaf 2022 tot nu volgen er 25 statushouders een inburgeringstraject. Een inburgeringstraject duurt 3 jaar. Mede doordat deze trajecten nog niet afgerond zijn, zijn er nog geen plaatsingen op regulier betaald werk.

		zich dat ten opzichte van de cijfers van de afgelopen jaren? Heeft ons beleid succes?	Het gaat in onze gemeente om een relatief kleine groep statushouders. Het begeleiden en ondersteunen van deze groep gaat goed. Het vinden van betaald werk moet met name aan het eind van het inburgeringstraject duidelijk worden.
--	--	---	---

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
LBE	78	Thema 2: begraafplaatsen Er staat: "Samenwerking in beheer stimuleren". Wordt hier de samenwerking met inwoners bedoeld? Op diverse begraafplaatsen zijn ook vrijwilligers actief die (een deel van) de begraafplaatsen helpen onderhouden. Ik hoor signalen dat de vrijwilligers soms moeilijk tot afspraken kunnen komen met de gemeente, terwijl ze soms aangeven zelfs wel meer taken te willen uitvoeren. Mogelijk kan de gemeente hier worden ontlast of kan het het onderhoudsniveau helpen verbeteren. Mocht die samenwerking hier bedoeld worden, hoe denkt het college deze samenwerking in de toekomst beter vorm te gaan geven?	Er zijn maar liefst 23 vrijwilligersgroepen op de begraafplaatsen actief. Die groepen worden ondersteund door de beheerders. Daarnaast wordt er ondersteuning geboden aan de vrijwilligers op de begraafplaatsen door Landschapsbeheer Groningen vanuit het concept 'Streekbeheer'. Die ondersteuning omvat advies, kennisdeling en uitleen van gereedschap. Er is dus een intensieve samenwerking. De vrijwilligers spelen een waardevolle rol in de het beheer, maar de continuïteit staat door de vergrijzing en afnemende belangstelling onder druk. Daarom is het stimuleren van de samenwerking en het werven van nieuwe vrijwilligers van belang.

LBE	79	Thema 3: circulaire grondstoffen Wat zijn de technische mogelijkheden en vereisten voor de uitbreiding van ondergrondse afvalopslag in de binnenstad van Appingedam, met het oog op het behoud van de historische waarde van de binnenstad van Appingedam en het verminderen van de visuele overlast door huisvuilbakken? Welke stappen zijn er al ondernomen en wat is de huidige status van dit initiatief?	Bij vaststelling van het beleidsplan 'Harmonisatie grondstoffenbeleid 2023-2027' in de raadsvergadering van woensdag 13 juli 2022 is naar aanleiding van de motie 39 'Ondergrondse afvalinzameling' toegezegd dat een eventuele uitbreiding van het aantal ondergrondse containers wordt onderzocht. In de uitwerking van de invoering van diftar bij hoogbouw en de ombouw van bovengrondse- naar ondergrondse afvalinzameling in de centra is daar al grotendeels uitvoering aangegeven. In de raadsvergadering van woensdag 13 juli 2022 is toegezegd het grondstoffenbeleid (invoering diftar) over 2 jaar te evalueren. Die evaluatie zal plaatsenvinden over de jaren 2023 en 2024 (twee volledige diftar jaren) en zal worden verstrekt als de gegevens over 2024 binnen zijn. Naar verwachting is dat het tweede kwartaal van 2025. In december van dit jaar ontvangt uw raad een tussenevaluatie over het jaar 2023 en de eerste helft van 2024. Daarin is ook de stand van zaken van de ondergrondse afvalinzameling opgenomen.
CU	79	Hier wordt gesproken over een tussenevaluatie van het beleid rondom afval. Die kunnen wij ons niet herinneren, is deze ook aan de raad kenbaar gemaakt? Zo ja, wanneer? En komt er ook nog een volledige evaluatie en zo ja wanneer kunnen wij die verwachten?	In de raadsvergadering van woensdag 13 juli 2022 is toegezegd het grondstoffenbeleid (invoering diftar) over 2 jaar te evalueren. Die evaluatie zal plaatsenvinden over de jaren 2023 en 2024 (twee volledige diftar jaren) en zal worden verstrekt als de gegevens over 2024 binnen zijn. Naar verwachting is dat het tweede kwartaal van 2025. In december van dit jaar ontvangt uw raad een tussenevaluatie over het jaar 2023 en de eerste helft van 2024.
PvdA	79	Afvalscheiding Landelijk versus gemeente Eemsdelta Landelijk 100 kg	Het Uitvoeringsprogramma VANG-Huishoudelijk Afval, waar wij ons aan conformeren, richt zich op het beter scheiden van afval en het verbeteren van

		restafval per inwoner is niet gehaald wij in Eemsdelta zijn gedaald van 160 kg naar 124 kg in 2023 . Het het streven blijf 100 restafval per inwoner landelijke norm? Wanneer denk de 100kg restaval per inwoner bereikt hebben op basis van het scheidingspercentage van 80 % in 2024 ? 2028??	de kwaliteit van de deelstromen. Daardoor kan er meer afval worden gerecycled en worden hergebruikt en daalt de hoeveelheid afval wat wordt verbrand. We stellen ons op basis van dat uitgangspunt als doel om in 2025 van 124 naar 100 kg restafval per inwoner te gaan. Primair door een hoger scheidingspercentage te realiseren en te zorgen voor schonere afvalstromen. Bijvoorbeeld door de invoering van Diftar bij hoogbouw.
GL	80	Wanneer is de visie voor energietransitie voor de lange termijn aangepast?	Tijdens de raadsvergadering van 23 april 2024 zijn de CDOKE projectmiddelen ter beschikking gesteld zodat er daarna personeel geworven kon worden voor dit doel. Inmiddels is er personeel aangenomen en wordt dat momenteel ingewerkt. De start van de herziening van de visie voor energietransitie is in Q1 2025. De concretere planning kan dan ook t.z.t. gedeeld worden met de raad.
PvdA	80	Welke maatregelen neemt de gemeente om de CO ₂ -uitstoot te verminderen?	In de visie (Op weg naar) Warm Wonen staat omschreven welke maatregelen we nemen om CO ₂ te reduceren. Voorbeelden zijn de o.a. Energiebrigade, subsidiemogelijkheden en het energieloket. (Zie voor de visie: Transitievisie Warmte Gemeente Eemsdelta).
Pvda	81	Hoeveel budget is er beschikbaar voor duurzame energieprojecten?	Voor de uitvoering van de aan het klimaatakkoord gerelateerde onderdelen zijn de CDOKE projectmiddelen van € 2.793.214 ter beschikking gesteld voor de jaren 2024 en 2025. Deze zijn om beleid zoals visies en wijkuitvoeringsplannen te maken en onderzoek te verrichten.
GL	81	Is er al zicht wanneer artikel 29 wort uitgerold over de gemeente Eemsdelta?	Nee, dit is nog in ontwikkeling. Maar op basis van de actuele conceptplanning verwachten wij dat eerst in maart 2025 de regeling wordt opengesteld voor inwoners die gebruik willen maken van de terugwerkende krachtregeling. Vanaf 1 september 2025 wordt volgens de concept-planning de regeling middels postcodefasering opengesteld. Vanaf 1 september 2026 is de regeling dan voor alle inwoners beschikbaar.

Programma 8: Volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
GL	88	We missen in dit verhaal Loppersum en Middelstum. Wat zijn hier de concrete plannen en wanneer vinden die plaats en hoe worden ze gefinancierd?	Voor Loppersum en Middelstum vinden de activiteiten plaats die benoemd zijn in de Woonvisie. Voor Loppersum zijn dat onder andere de ontwikkeling rondom de locatie Wiemersheerd en Over de Wijmers. Voor Middelstum is de focus op de ontwikkelingen Middelstum Zuid Oost. Voor de herontwikkeling van het voormalige verzorgingshuis Hippolytushoes zijn wij in afwachting van de concrete plannen van de particuliere ontwikkelaar. De financiering van plannen ligt in de basis niet bij de gemeente. Wij realiseren namelijk niet zelf de woningbouwplannen, maar faciliteren de plannen uiteraard wel.
CU	90	Kwetsbare percelen, hier wordt gesproken over vergaand of achterstallig onderhoud van particuliere panden. Sommige panden worden verhuurd, wordt dan ook contact opgenomen met de eigenaar?	Ja. Bij alle kwetsbare percelen wordt contact opgenomen met de eigenaar om juist met de eigenaar het gesprek aan te gaan.
CU	93	Hoe staat het met de aanmeldingen voor het volkshuisvestingsfonds?	We zijn eind vorig jaar gestart met een pilot voor het Volkshuisvestingsfonds. We zijn kleinschalig begonnen met grondgebonden woningen in Farmsum 't Zand en Zijldijk. 18 bewoners hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om met de subsidie van het Volkshuisvestingsfond hun woning te verduurzamen.

			Daarnaast zijn de VVE's benaderd van de Prinsessenflats in Delfzijl. In totaal hebben 5 VVE's met 75 appartementen inmiddels gebruik gemaakt van de regeling. Vanaf juni dit jaar zijn we begonnen met de overige postcodes. In totaal zijn er nu 430 energierapporten opgesteld waarvan we nu nog niet weten hoeveel mensen de subsidie gaan aanvragen maar we koersen op een conversie van 58%. Dus dat is een redelijke indicatie. De helft van alle bewoners zijn nu aangeschreven en benaderd. Het project loopt op schema en wordt zeer positief ontvangen door de bewoners.
PvdA	94	Gemeentelijk Vastgoed : In 2024 is de nota Vastgoed met beheersplan vastgesteld In 2025 komt u met strategisch vastgoedplan. Is dit in de begroting 2025 op geld gezet en ook in de meer-jaren begroting 2026-2028?	Het opstellen van het strategisch vastgoedplan is meegenomen in de begroting. Het strategisch vastgoedplan wordt opgeleverd in 2026. De uitkomsten zijn nu nog niet bekend en kunnen dus nog niet meegenomen worden in de begroting.
CU	97	Aangegeven is dat het aantal vergunningen stijgt. Betreft dit aantal omgevingsvergunningen? Zo ja, de verwachting was toch dat deze af zou nemen?	Het aantal omgevingsvergunningen is relatief hoog gebleven. Enerzijds omdat in 2024 de Wet Kwaliteitsborging voor de bouw slecht ten dele in werking is getreden, hetgeen oorspronkelijk niet de verwachting was. Anderzijds is het aantal aanvragen hoog omdat de fase waarin de versterkingsopgave zich bevindt en het karakter van de (bouw)activiteiten daarvan veel vergunningaanvragen met zich brengt.

Programma 9: Algemene dekkingsmiddelen

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
---------	--------	-------	----------

PvdA		A. <u>Lokale Heffingen</u> • OZB , reguliere indexatie bepaald op 2,3% (BBP) OZB, extra verhoging 2,5 % (2026 t/m 2028, volgens Eemsdelta in balans 2) Waarom niet een 2025 ? (zie Eemsdelta in balans 2) Op pagina 112 staat de berekening van de OZB 2025. Hierbij is rekening gehouden met indexatie van 3%. (i.p.v. 2,3) Waarom dus 3% berekening i.p.v. 2,3 % zoals volgens BBP bepaald? • Reclamebelasting Hier staan de tarieven vermeld. Is hier geen sprake geweest van verhoging door indexatie? Waarom hier niet vergelijking met 2024? • Afvalstoffenheffing Hier wordt vermeld dat de kosten dalen, terwijl de tarieven stijgen. Wat is hier de verklaring ervoor?	• OZB: op basis van de informatie uit de Meicirculaire 2024 werd uitgegaan van een BBP-groei van 2,3%. Echter, de BBP-index voor 2025 is volgens de septembercirculaire 2024 berekend op 2,7%. Voor 2024 wordt de BBP groei nu berekend op 4,0%, terwijl in de berekening van de OZB voor 2024 is uitgegaan van 3,0%. Hierdoor lopen wij in 2024 dus 1,0% achter en in 2025 voorlopig ook 0,4%. Daarom is besloten om voor 2025 een stijging van 3,0% voor de OZB te hanteren. Ook vanuit de VNG is aangegeven dat het CBS een procent te laag zit met het doorgegeven BBP-index. • Reclamebelasting: het college heeft besloten deze tarieven niet te indexeren. De tarieven blijven hetzelfde als 2024. • Afvalstoffenheffing: Er wordt minder afval opgehaald, waardoor de kosten van verwerking en transport lager zijn. Daarnaast is er in 2025 uitgegaan van lagere aantallen woningen (aanbieders) dan in 2024 waardoor het tarief zal stijgen.
PvdA	99	Er wordt structureel 140k meer ontvangen voor kinderarmoede. Wij gaan ervan uit dat deze extra middelen geoormerkt zijn voor gebruik tegen	Met de meicirculaire 2024 zijn structurele Rijksmiddelen toegekend voor de uitvoering van het landelijke plan (Basis)dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden. Voor Eemsdelta is het budget € 140.000. Dit zijn geen (landelijk) geoormerkte middelen maar een toevoeging aan het Gemeentefonds. In Eemsdelta worden deze middelen deels ingezet voor de

		kinderarmoede. Wat is u plan met deze extra middelen/	invoering van de elementen van de basisdienstverlening van schuldhulpverlening en deels als co-financiering van de aanpak Kansen voor Kinderen (doorbreken generatiearmoede).
PvdA	100	Liquiditeitsbegroting : U verwacht in 2026 waarschijnlijk nieuwe leningen nodig te hebben. Wat is u verwachting in deze en hoe is de liquiditeitsbegroting op basis van normale bedrijfsvoering en de extra taken opgesteld? In 2025 is heeft dit nog een positief effect van 3.1 miljoen maar die terugloopt in 2028 naar €90.000	Op basis van de verwachte inkomsten (aardbevingsmiddelen, NPG, Nij Begun, etc.) en een inschatting van wanneer dit weer wordt uitgegeven wordt een liquiditeitsprognose gemaakt naast de normale bedrijfsvoeringsactiviteiten. Met name het eerste deel is met veel onzekerheden omgeven. Aangezien de gemeente de ontvangen middelen niet alleen gebruikt voor het bestemde doel, maar hier ook de eigen investeringen uit dekt leidt er toe dat er op enig moment leningen nodig zijn om aan alle verplichtingen te voldoen. Dit leidt tot extra rentelasten en er zijn dan ook geen rente-inkomsten meer uit het schatkistbankieren.
Ede	101	Bij lasten valt in 2025 en 2026 dividend weg en komt terug in 2027 en 2028. Hoe kan dat? Waarom zijn deze beide posten leeg in 25/26?	In de begrotingsjaren 2025 en 2026 wordt er geen rente toegerekend aan investeringen. Deelnemingen zijn investeringen op de balans. Zie ook de toelichting hierover op pagina 138.
PvdA	111	Heffingen en leges We lezen dat de dekkingpercentage van de leges varieert van 30 % tot 19 % dus lang niet kostendekkend En u schrijft dat het geen verband met elkaar houdt? Het verhogen van de dekkingpercentage mag niet meer dan 100% bedragen. Wat betekent dit voor de begroting 2026 als we de heffingen en leges van bv havengeld met 10% verhogen in € ?	Wanneer de havengelden met 10% worden verhoogd levert dit € 5.000 meer baten op. Het dekkingpercentage zal dan 22% zijn.

PvdA	112	Toeristenbelasting stijgt per nacht van € 1,65 naar € 1,75 wat is de totale opbrengst van de toeristenbelasting in € en wat levert deze verhoging van 5 eurocenten op ?	De toeristenbelasting wordt geïndexeerd met 2,3% waardoor het tarief stijgt. De verhoging levert €5.000 extra inkomsten op. De totale geraamde opbrengsten toeristenbelasting 2025 zijn € 232.000.
------	-----	---	--

VVD	112-117	Dekkingspercentage begraafrechten is 30.1 %, liggeld woonschepen 22.1%, havengelden 19.7 %, marktgelden 34.7 %. Is dit in lijn met andere gemeenten?	Gemeente het Hogeland, Midden-Groningen, Westerkwartier en Oldambt publiceren deze gegevens niet in haar Begroting 2024. Stadskanaal: Begraven: 82% Marktgelden: 100% Overige dekkingspercentages zijn niet opgenomen. Veendam: Begraven: 9% Overige dekkingspercentages zijn niet opgenomen. Groningen (begroting 2025): Begraven: 100% Marktgelden: 97% Havengelden: 100% Liggeld woonschepen: 33%
-----	---------	---	--

Programma 10: Overhead

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
---------	--------	-------	----------

PvdA	104	Geschatte productieve uren fulltime op jaarbasis is bij de binnendienst 100 uur r lager dan bij de buitendienst. Kunt dit nader toelichten waardoor deze verschillen ontstaan?. Je kunt ook stellen de vraag waardoor is de productiviteit van de buitendienst 100 uur per jaar op basis van fulltime 100 uur hoger?	Er wordt bij de productiviteit uitgegaan van een aantal uren per jaar waar vervolgens vakantie-uren, inschatting ziekte, etc. vanaf gaan. Voor de binnendienst gaat er hiernaast een groter aantal uren af voor overleggen. Hierdoor ontstaat een verschil.
Ede	106	Indexering met 5% verlagen. Hoe hoog was de indexering waarvan uit gegaan werd dan?	De budgetten voor 2025 zijn niet geïndexeerd, maar zijn op het niveau van 2024 gebleven. Er werd uitgegaan van 0% indexatie.

Paragrafen

Fractie	Paragraaf	Pagina	Vraag	Antwoord
Ede	A.	110	OZB: verhoging 2.5% afgesproken bij Eemsdelta in Balans .	De extra verhoging naast de normale jaarlijkse indexatie die bij Eemsdelta in balans ronde 2 is benoemd zal vanaf 2026 en verder gelden.
LBE	A	111	Zijn in de toeristenbelasting ook de hier (tijdelijk) verblijvende arbeidsmigranten meegerekend?	Ja. Wanneer arbeidsmigranten verblijven in hotels of pensions wordt hiervoor ook toeristenbelasting in rekening gebracht.
LBE	A	111	A. Lokale heffingen Zijn in de toeristenbelasting ook de hier (tijdelijk) verblijvende arbeidsmigranten meegerekend?	Zelfde vraag als hierboven.

Ede	A.	112	Als je naar de kolom op pagina 112 kijkt zie je dat er ook over een indicatie van 3% wordt gesproken. Betekent dit dat wanneer indicatie van een woning plaats moet vinden: $3\% + 2.3\% + 2.5\%$ dus bijna 8% verhoging? Graag uitleg.	In de kadernota is de ingestemd met een indexatie van 2,3%. Voor de OZB is besloten dat de index in plaats van 2,3% 3% is. De 2,5% index zoals besloten bij Eemsdelta in balans 2 gaat pas vanaf 2026 in. En is dus hier niet in opgenomen. Hier wordt dus alleen een index gerekend over de opbrengst van 2024 + de mutaties die naar aanleiding van de kadernota 2024 en eerder hebben plaatsgevonden.
CU		112	Komt er nog een harmonisatie van de reclamebelasting, liggeld woonschepen en havengelden?	De verordening reclamebelasting is in december 2022 geharmoniseerd en uitgewerkt in convenanten met DOK (Delfzijl) en SPAA (Appingedam). In deze uitwerkingen is aangesloten bij de uitgangspunten zoals die destijds in de verordeningen binnen de voormalige gemeenten Appingedam en Delfzijl gangbaar waren. Inhoudelijk zijn ze niet veranderd maar wel zijn ze juridisch meer met elkaar in lijn gebracht. De huidige convenanten lopen 31 december 2024 af. Voor 2025 worden er nieuwe convenanten opgesteld. Dit in overleg met DOK en SPAA en zullen in november aan het college worden aangeboden. Vooralsnog vinden er geen inhoudelijke wijzigingen plaats. M.b.t. de harmonisatievraag van het liggeld voor woonschepen is de situatie van de ligplaatsen dusdanig dat deze onderling in het algemeen een uniek karakter hebben. Het betreft steeds echt verschillende gebieden, waarbij ook de wijze van beheer en

				onderhoud een gebiedsgerichte en moeilijk te harmoniseren aanpak verkrijgt.
LBE	A	115	De kostendekking van de havengelden bedraagt 19,7 %. Er moet geld bij. Wordt hier gezocht naar alternatieven of blijft deze subsidie bestaan?	Omdat het beleid en beheer omtrent de havens nog niet is geharmoniseerd , zijn de kosten hoger dan de baten
LBE	A	115	A. Lokale heffingen De kostendekking van de havengelden bedraagt 19,7%. Er moet geld bij. Wordt hier gezocht naar alternatieven of blijft deze subsidie bestaan?	Zelfde vraag als hierboven.
Ede	A.	118	Kwijtschelding Afvalstromen €449.000 omgerekend 8.39%: Is dit een vergelijkbaar bedrag met omliggende gemeenten of is het hoger/lager?	Midden-Groningen: € 7.000 Hogeland: onduidelijk. Oldambt: € 210.000.
Ede	A.	119	Bij kwijtschelding een bedrag van €481.000. Is dit een vergelijkbaar bedrag t.o.v omliggende gemeenten of hoger/lager?	Midden-Groningen: € 501.500 Hogeland: onduidelijk. Oldambt: € 5.000.
CU	E.	144	WMEBV. Blijven er voor onze inwoners genoeg mogelijkheden om zaken niet digitaal aan te leveren?	De elektronische toegang is altijd aanvullend op de niet elektronische toegang. Dus, ja.
LBE	H	161	H. Aardbevingen de baas Welke technische maatregelen kunnen worden genomen om de bereikbaarheid van het Midden- en Kleinbedrijf te waarborgen tijdens de versterkingswerkzaamheden, en welke rol speelt de gemeentelijke organisatie, in samenwerking met de NCG, bij het opstellen van bindende	Onze inzet is er altijd op gericht om de overlast van werkzaamheden aan de openbare weg of aan de bebouwde omgeving voor omwonenden en overige gebruikers tot een minimum te beperken. Dit geldt in het bijzonder voor winkelgebieden. Als het gaat om versterkingswerkzaamheden maken NCG en gemeente hierover duidelijke afspraken.

			afspraken met bouwbedrijven om onnodige obstakels te minimaliseren? Hoe kan de verkeersvoorbereiding worden verbeterd om de impact op ondernemers te beperken?	Indien een gebied voor langere tijd wordt geconfronteerd met werkzaamheden wordt een plan BLVC (bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie) opgesteld waarin randvoorwaarden worden beschreven waar aannemers zich aan moeten houden. Voorbeelden daarvan zijn: 1. Afspraken over veilige aan- en afvoerroutes en parkeren van werkbusjes e.d. en bereikbaarheid in een door de aannemer op te stellen verkeersplan met bijhorend bordenplan. 2. Afspraken over (tijdelijke) stremmingen en het invoeren in MELVIN. Dat is een meldsysteem zodat nood- en hulpdiensten ook geïnformeerd worden en altijd ter plaatse kunnen komen via de snelste weg. 3. Adviseren om stremmingen of zwaar verkeer plaats te laten vinden op bepaalde tijden, bv op maandagochtend als een deel van de winkels gesloten zijn. 4. Tijdige communicatie met omwonenden. 5. Afspraken over de bouwplaats inrichting en opslaan van materiaal en materieel. Deze randvoorwaarden worden tevens vastgelegd in de omgevingsvergunning. Indien werkzaamheden en/of afzettingen van zodanige aard zijn dat extra inzet in de vorm van verkeersbegeleiders noodzakelijk is, wordt hierin voorzien.
--	--	--	--	--

Financiële begroting

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
Inleiding PvdA		- De begroting wordt sluitend gemaakt dank zij de bezuinigingsronde 2. (13,4 miljoen in 2028). Een zware taak om deze bezuinigingen te realiseren! - Als we de forse financiële taakstelling vergelijken met u beleidsdoelstelling per programma dus de 3 W's = Wat willen we bereiken , Wat gaan we daarvoor doen en Wat mag dat kosten - lijkt het erop dat u de 2 W's Wat willen we bereiken en Wat gaan we daarvoor doen in 2025 nagenoeg handhaaft t.o.v. de begroting 2024 terwijl in 2025 ruim 4.6 miljoen moet ombuigen? Met andere woorden beleid 2025 = 2024 met minder middelen. Is dit wel juist gaat het nergens pijn doen? - De taakstelling Eemsdelta in balans 1 in t/m 2024 van ruim € 9 miljoen is voor ruim 30% ondergebracht bij classificatie 5 totaal € 3.480 .000 dit heeft u nagenoeg gereclasseerd . Voor Eemsdelta in balans 2 .0 komt dat in 2025 nog eens 4.6 miljoen bij met name in 2025 classificatie 1 maar in de komen de jaren 2026-2028 ca 3 miljoen classificatie 5= grote complexiteit . Is dit nog realistisch en gaan we ten koste van wat een sluitende meer-jaren	Het vastgestelde pakket aan bezuinigingsmaatregelen Eemsdelta in Balans ronde 2 heeft een beperkt effect op inwoners en bedrijven. Het ingezette beleid kan worden voorgezet en zelfs op onderdelen worden uitgebreid, zoals ten aanzien van het onderhoud kapitaalgoederen waarvoor in de Kadernota 2025 extra financiële middelen beschikbaar zijn gesteld. Het pakket aan bezuinigingen is realistisch. Wij verwachten dat wij de vastgestelde bezuinigingen ook gaan realiseren. De bezuinigingen Eemdelta in Balans ronde 2 zijn wederom geclassificeerd. Een bezuiniging in classificatie 5 betekent niet dat deze bezuiniging niet of lastig gerealiseerd gaat worden. Wel betekent het dat deze bezuinigingen meer aandacht vragen en nadrukkelijker gevolgd gaan worden.

		begroting presenteren? Welk signaal geven we af ?	
PvdA		In de sept. Circulaire is de aangekondigde korting voor de overgang van de SPUKS naar de algemene uitkering incl. een korting van 10% nog niet verwerkt. Is in deze begroting hier wel rekening mee gehouden? En waar hebben we het dan over?	Hier is nog geen rekening gehouden in de Begroting omdat er door het Rijk nog geen doorrekening is gemaakt van het effect. In de septembercirculaire is hierover nog niets bekend gemaakt. Wel lijkt het er op dat een aantal SPUKS wordt uitgesloten van de korting, waaronder aardbevings-gerelateerde vergoedingen en de opvang van Oekraïners.
PvdA	170	Schrappen van 1 miljoen tlv de algemene reserves . Betekend dat een extra taakstelling van 1 miljoen of Lezen wij dit verkeerd	Dit betekent geen extra taakstelling. De 1 miljoen onttrekking algemene reserve is komen te vervallen als bezuiniging. Hierdoor hoeft er juist geen aanvullende structurele besparing worden gevonden voor deze bezuiniging vanaf 2029. Omdat een reserveonttrekking incidenteel is.

Overige zaken

Fractie	Pagina	Vraag	Antwoord
PvdA		Begroting in een oogopslag: Onder het kopje "Gemeentelijke tarieven 2025" staat een opsomming van de gemiddelde aanslag. Hier staan niet de tarieven vermeld.	Het tarief voor OZB is afhankelijk van de WOZ waarde van een eigen woning. Het tarief voor afvalstoffenheffing is mede afhankelijk van het aantal ledigingen per jaar. Om inwoners toch een beeld te geven van de lastendruk van de gemeentelijke tarieven wordt jaarlijks een overzicht gepresenteerd van de gemeentelijke tarieven waarbij uit

		Geeft verwarring toch? Of ziet u dat anders . Graag toelichting.	wordt gegaan van een WOZ-waarde die veelvuldig voorkomt in onze gemeente en van een gemiddeld aantal ledigingen afval. Ditzelfde overzicht is ook opgenomen in onze paragraaf lokale heffingen.
PvdA		Eemsdelta in balans 2 nr 11 Meer lasten toerekenen aan aardbeving de baas € 500k Waar zien wij dat terug in de begroting ?	Dit is verwerkt in programma 1 Openbare orde en veiligheid. Op basis van onze boekhoudvoorschriften moeten wij deze kosten hier ramen. Dit betreffen de organisatiekosten met betrekking tot Aardbevingen de Baas. Ook in enkele andere programma staan kosten in de begroting die hiermee te maken hebben. Zo worden ook kosten verantwoord in programma 8 ten aanzien van o.a. Batch 1.588 en grondexploitaties die een relatie hebben met Aardbevingen de Baas.
PvdA	125	U heeft de risico's voor de begroting in 2025 in kaart gebracht in totaal voor € 10 miljoen in de laatste kolom staat weerstandsvermogen. Betekend dat u mogelijke risico's cq tegenvallers ten laste breng van het weerstandsvermogen ?	Het weerstandsvermogen geeft aan wat wij nog aan buffer hebben, waarbij binnen de gemeentelijke weerstandscapaciteit al rekening is gehouden met een reservering van € 10,5 miljoen voor optredende risico's op basis van de risico-inventarisatie.

Aanpassing begroting 2025:

Onderstaande tabel is aangepast in de Begroting 2025. Er was per abuis een verkeerde tabel opgenomen.

Reclamebelasting (bedragen in euro's)	Appingedam 2025	Delfzijl 2025
voor 1 of 2 openbare aankondigingen	310,00	
voor meer dan 2 openbare aankondigingen	518,00	
per bouwwerk		400,00